

۱۲۴۱۹۸۵

ادبیات معاصر ایران در گذر زمان - ۶

چیستی یک انفراد

۱۳۹۵

هاشمیان، علی، ۱۳۶۶ -	میرشنامه:
چیستی یک انفراد: مسایلی پیرامون شخصیت نصرت رحمانی / علی هاشمیان.	عنوان و نام پدیدآور:
تهران: افراز، ۱۳۹۵	مشخصات نشر:
۱۲۰ ص.	مشخصات ظاهری:
ادبیات معاصر ایران در گذر زمان؛ ۵.	فروست:
۹۷۸-۹۶۴-۲۴۳-۹۸۳-۶	شابک:
فیبا	وضعیت فهرست‌نویسی:
کتابنامه.	یادداشت:
رحمانی، نصرت، ۱۳۰۶ - ۱۳۷۹ - نقد و تفسیر	موضوع:
شعر فارسی - قرن ۱۴ - تاریخ و نقد	موضوع:
شاعران ایرانی - قرن ۱۴ - نقد و تفسیر	موضوع:
۱۳۹۱ ی ۸۳/ح ۸۰۵۸ PIR	رده‌بندی کنگره:
۸۰۹۶۲۰۹	رده‌بندی دیویی:
۳۰۸۳۶۱۶	شماره کتابشناسی ملی:

انتشارات افراز

دفتر مرکزی: خیابان دانشگاه، پایین تر از جمهوری، کوچه دانا، پلاک ۱۲ | تلفن: ۶۶۹۷۷۱۶۶

مرکز بخش: ۶۶۴۸۹۰۹۷

فروشگاه: خیابان دانشگاه، مجتمع تجاری دانشگاه، طبقه منفی یک، کتابفروشی تخصصی هنر و ادبیات افراز | تلفن: ۶۶۹۵۲۸۵۳

وب: www.afrazbook.com اینترنت: www.afrazbook.com

E-mail: info@afrazbook.com

ادبیات معاصر ایران در گذر زمان - ۶

چیستی یک اثر ادبی

مسائلی پیرامون شعر و شخصیت نویسنده

علی هاشمیان

نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۵

ویرایش متن، آرایش صفحات و طراحی جلد: یاسین محمدی

شمارگان: ۱۱۰۰ نسخه

قیمت: ۱۲۰۰۰ تومان

تمام حقوق این اثر برای انتشارات افراز محفوظ است.

هیچ بخشی از این کتاب، بدون اجازه‌ی مکتوب ناشر، قابل تکثیر یا تولید مجدد به هیچ شکلی، از جمله.

چاپ، فتوکپی، انتشار الکترونیک، فیلم، نمایش و صدا نیست.

این اثر تحت پوشش قانون حمایت از حقوق مؤلفان و مصنفان ایران قرار دارد.

پیش‌گفتار

شعر نصرت رحمانی اگرچه به تلخ‌کامی‌های دورانی از دست‌رفته تعلق دارد، بار دیگر مورد توجه نسل جوان قرار گرفته است. این شعر از نظر فرم، موضعی محافظه‌کارانه دارد و در میان هیاهوی شعر سپید همچنان به چارچوب وزن و قافیا می‌ماند. همچنین به نظر نمی‌رسد مضمون آثار نصرت چندان پاسخ‌گویی زیبایی‌شناسی امروز ما باشد. عباراتی نظیر «سقاخانه»، «دختر لب پدیده...» برخلاف خواست نصرت بار تراژیک خود را به کلی از دست داده و تنها مایه‌ای از طنز به خود گرفته‌اند. با وجود این، استقبال نسل جوان از اشعار نصرت ما را در نتیجه‌گیری دچار تردید می‌کند. اگر وظیفه شاعر شناخت پیشینه‌ی ادبیات سرزمین خود و بازآفرینی آن در فرایند سرایش و در قالب تشبیه و استعاره‌های بدیع و خلاقانه است، آیا شاعری همانند نادر نادرپور چه‌بسا بیش از نصرت شایسته‌ی چنین توجهی نیست؟

کتاب حاضر اگرچه قصد پاسخ‌گویی به سؤال مطرح شده را ندارد، کلیت مباحث مطرح شده در آن حول محور این پرسش بسط یافته‌اند. مسائلی پیرامون شعر و شخصیت نصرت رحمانی نه اجازه‌ی ورود به حوزه‌ی نقد شعر را می‌یابد و نه در ویژگی‌های شخصیتی نصرت محدود می‌شود، این «مسائل» صرفاً آن چیزی است که از شخصیت حقیقی و حقوقی نصرت کسر شده و با قرار گرفتن در کنار

اشعار او، امکان نگرشی تازه را به آنچه ما تحت عنوان «نصرت رحمانی شاعر» می‌شناسیم فراهم کرده است.

طبیعتاً چنین دیدگاهی صرفاً یک گزینش است و هرگز نمی‌تواند همه‌ی زوایای شعر و شخصیت نصرت را پوشش دهد. برای شانه خالی کردن از بار چنین مسئولیتی با لوکاج در این عقیده هم‌داستان می‌شوم که می‌گوید: «هر کنشی، هر عملی و هرگونه اخلاقیتی نوعی تحدید است. انجام هیچ کنشی بدون دست شستن از چیزی ممکن نیست. و هر کس که به کنش می‌پردازد، هرگز نمی‌تواند مالک کلیت (یا صاحب همه‌چیز) باشد.» با وجود آنچه گفته شد، امید دارم این کتاب با معرفی چهره‌ی جدیدی از نصرت رحمانی، مورد توجه علاقه‌مندان شعر و ادب فارسی قرار بگیرد. اگرچه با استناد به گفته‌ی نصرت، «اگر اثری را در دستش اشد از پنجره‌های بسته هم به بیرون عطرش نفوذ خواهد کرد.»

مسائلی پیرامون شعر و شخصیت نصرت رحمانی در سه بخش گردآوری شده است. بخش اول به بررسی تأثیر شخصیت ادبی و اجتماعی شاعر فرانسوی شارل بودلر بر شاعر نصرت رحمانی اختصاص می‌یابد. تلاش برای تطبیق شعر و شخصیت نصرت با آنچه بودلیسم خوانده می‌شود، مرا بر آن داشت که تحقیق جداگانه‌ای در این زمینه به‌انجام رسانم. منابع این تحقیق از میان متون ترجمه‌ی فارسی انتخاب و برای آشنایی بیشتر خوانندگان به‌طور خلاصه و در قالب مقاله‌ای با عنوان «بودلر/ سمبولیسم» ضمیمه‌ی متن اصلی کتاب شده است. همکاری صمیمانه‌ی [زنده‌یاد] جناب آقای محمود استاد محمد موجب گردآوری مصاحبه‌ای شد که علاوه بر گشایش دریچه‌ی تازه‌ای بر چگونگی زیست و اندیشه‌ی نصرت، در صورت‌بندی مطالب گفته‌شده بی‌تأثیر نیست. ناگفته نباید گذاشت که

پیش‌گفتار ۱۱

انگیزه‌ی اصلی نوشتن درباره‌ی نصرت رحمانی، بر اثر تشویق جناب آقای حافظ موسوی بوده است که به‌راستی از ایشان سپاس گزارم.

علی هاشمیان / پاییز ۱۳۹۰

www.ketab.ir